

Република Србија
Управни суд
Немањина 9
Београд

ТУЖИЛАЦ: Транспарентност Србија, из Београда, ул. Палмотићева бр. 31/III

ТУЖЕНИ: Влада Републике Србије, Београд, Немањина 11

На основу члана 27. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 111/09), у законском року, подносим

ПРИГОВОР већу од троје судија

у 3 истоветна примерка

Против Решења судије појединца 21 У 5216/21 о одбацивању тужбе од 27. маја 2022. године

- Због погрешно утврђеног стања и
- Због неправилне примене члана 26. став 1. тач. 3) Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 111/09)

Образложење

Решењем судије појединца Управног суда 21 У 5216/21 од 27. маја 2022. године одбачена је тужба коју је тужилац поднео због "ћутања управе", тачније због непоступања туженог по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја од 08. августа 2020. године, као и непоступања по накнадном захтеву од 10. септембра 2020. године којима су тражене информације које се односе на закључак број 401-4320/2020, усвојен на седници Владе Србије 28. маја 2020. године.

ДОКАЗ 1.: Решења судије појединца 21 У 5216/21 о одбацивању тужбе од 27. маја 2022. године

Тужба је одбачена у поступку претходног испитивања, на основу члана 26. став 1. тачка 3) Закона о управним споровима, због тога што према схватању суда **"тужилац уз тужбу није приложио доказе да је захтев за приступ информацијама од јавног значаја предао туженом органу нити је тужилац суду доставио доказ да је накнадни захтев доставио туженом"**.

Наиме, суд је на основу поднете тужбе, као и доказа приложених уз тужбу, утврдио да је:

- Тужилац, у прилогу тужбе због "ћутања управе" **доставио копију захтева** за приступ информацијама од јавног значаја упућеног туженом 08. августа 2020. године електронском поштом и

- Тужилац, у прилогу тужбе због "ћутања управе" **доставио и копију накнадног захтева** – ургенцију за поступање упућеног туженом 10. септембра 2020. године електронском поштом.

Чињенично стање је погрешно утврђено због тога што су, као прилози уз тужбу, а супротно тврдњама суда достављене:

- **Копија дописа са захтевом** за приступ информацијама од јавног значаја и
- **Копија дописа за захтевом** за поступање по поднетом захтеву у накнадном року и **копија послатог маила**.

ДОКАЗ 2.: Тужба Транспарентност Србија против Владе Републике Србије због непоступања по захтеву за словодан приступ информацијама од јавног значаја од 12. марта 2021. године

На тако погрешно утврђено чињенично стање суд је неправилно и погрешно применио одредбу члана 26. став 1. тачка 3) Закона о управним споровима.

Одредба члана 26. став 1. прописује да ће судија појединац решењем одбацити тужбу док тачка 3) прецизира да ће то учинити ако утврди *"да уз тужбу поднету због ћутања управе нису приложени сви докази"* прописани чланом 22. став 3. Закона о управним споровима.

Одредба члана 22. став 3. Закона о управним споровима са своје стране предвиђа да се *"Уз тужбу поднету због ћутања управе прилаже копија захтева, односно жалбе, копија захтева о накнадном тражењу из члана 19. овог закона и доказ о предаји ових поднесака надлежном органу."*

Већ на први поглед је видљиво да цитирана одредба, као обавезан услов да би се сматрало да тужба испуњава процесне претпоставке, прописује **"доказ о предаји"**. Интенција законодавца је јасна и оправдана – од тужиоца се може захтевати да своју тужбу поткрепи само нечим што **он непосредно и самостално може да учини или је у могућности да поседује**. У каснијим разматрањима ћемо указати да управо овај случај показује колико је такав приступ законодавца оправдан.

Иако је одредба члана 22. став 3. Закона о управним споровима јасна и недвосмислена, суд је, услед погрешног тумачења њене садржине, своју оцену засновао на неправилној примени одредби и других закона.

У покушају да образложи погрешну примену права суд се, на самом почетку, позвао на једну крајње уопштenu одредбу члана 56. став 2. Закона о општем управном поступку (*"Сл. гласник РС"*, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење) која прописује да *"Општење у писаном облику обухвата општење електронским путем и у папирном облику."*

Настављајући даље, суд је сасвим непотребно и неосновано, разматрао и одредбу члана 57. Закона о општем управном поступку која прописује на који начин орган обавештава странке о могућностима електронског општења, као и права и обавезе органа и странке у ситуацијама када електронски документ садржи одређене недостатке, а ради њиховог отклањања.

Осим тога, суд је своју оцену засновао и на примени одредби члана 70. Закона о општем управном поступку који носи назив *"Поступци обавештавања - Обавештавање електронским"*

путем". Прецизније, суд је своју оцену засновао на ставу 2. који прописује да се **"Формално обавештавање електронским путем одвија сагласно закону и обавезно укључује потврду којом се доказује пријем документа."**, као и ставу 3. који предвиђа да се **"Формално обавештавање електронским путем изједначава са достављањем."** Нажалост, а што је веома важно за правилно разумевање овог случаја, суд се није бавио применом нити тумачењем одредбе члана 66. Закона о општем управном поступку под називом **"Појам и начин обавештавања"**. Из садржине и дикције тога члана, а нарочито одредбе става 1. која дефинише да је **"Обавештавање радња којом орган на погодан начин извештава странку и другог учесника о поступању у управној ствари."**, као и других цитираних одредби Закона о општем управном поступку лако је закључити да су све оне предвиђене, усмерене и прописане као **обавеза органа** (а не као услов за подношење тужбе због "ћутања управе") са циљем да се на најефикаснији начин заштите права и интереси странке.

На исти начин, неправилном применом права, суд је своју оцену засновао и на одредбама члана 39. Закона о електронској управи (**"Сл. гласник РС"**, бр. 27/2018) који носи назив **"Пријем електронског поднеска"** што је логички и садржински другачије од **"доказа о предаји"** као услова прописаног одредбом члана 22. став 3. Закона о управним споровима. Наведени члан у свом ставу 1. прописује да је **"Орган дужан да омогући пријем електронског поднеска преко Портала еУправа, другог електронског јединственог управног места или другим путем достављања између органа и корисника"**. Став 3. истог члана прописује **обавезу органа** која се састоји у томе да се **"Потврда о пријему електронског поднеска шаље се подносиоцу одмах, на исти начин на који је поднесак послат."** На крају, ставом 4. тог члана дефинисано је да **"Потврда из става 3. овог члана садржи обавештење о пријему електронског поднеска, датум и време пријема и напредни електронски печат органа."** На основу садржине и дикције и ових чланова видљиво је да су и они прописани **као обавеза органа** у циљу поједностављења и олакшања, односно као предуслов ефикасне комуникације електронским путем (а не услов да би се тужба због "ћутања управе" разматрала у меритуму).

На основу свега изнетог видљиво је да је суд, одбацавањем тужбе на основу горе описаног неправилно утврђеног чињеничног стања и неправилне примене права, тужиоцу ускратио право на судску заштиту гарантовано чланом 22. Устава Републике Србије (**"Сл. гласник РС"**, бр. 98/2006 и 115/2021). Суд је то учинио, свесном или несвесном заменом појма **"доказ о предаји"** (као услова за подношење тужбе због "ћутања управе" прописан Законом о управним споровима) са погрешном применом појма **"потврда о пријему"** (као обавезе органа коју прописују Закон о општем управном поступку, Закон о електронској управи и Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању) **"легализовао"** незаконито поступање туженог. Најбољу потврду тог закључка представља контрадикторност коју садржи претпоследњи пасус Образложења на страни 3. На његовом почетку суд констатује да **"тужилац уз тужбу није приложио доказе да је захтев за приступ информацијама од јавног значаја предао туженом органу ... нити је тужилац суду доставио доказ да је накнадни захтев ... доставио туженом"** да би наведени пасус завршио оценом **"јер нема потврде туженог органа којом се доказује пријем тог поднеске електронским путем ..."**.

Иначе, члан 13. Закона о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању (**"Сл. гласник РС"**, бр. 94/2017 и 52/2021) који носи назив **"Потврда о пријему електронског документа"** (што је такође другачије од **"доказа о предаји"**) у ставу 1. прописује да је **"Потврда о пријему електронског документа доказ да је тај документ примљен од стране примаоца."** (а не **"доказ о предаји"**) док у ставу 2. предвиђа да **"Потврду о**

пријему електронског документа **издаје прималац електронског документа** или пружалац услуге електронске доставе."

Тужилац је уз тужбу доставио доказе којима је располагао и које је, приликом доношења Закона о управним споровима, сасвим оправдано и основано имао у виду и сам законодавац. Тужилац није могао, **без своје кривице**, да уз тужбу због "ћутања управе" достави потврде о пријему послатих захтева. Разлог за то је чињеница да је тужени селективно применио само неке од одредби које је суд разматрао приликом одбацивања тужбе. Селективност се огледа у томе да је тужени у Информатору о раду Владе Републике Србије (на страници 56.) изричито обавестио грађане: **"Захтеви за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја могу се доставити Генералном секретаријату Владе путем поштанске службе или предати непосредно на писарници, као и електронском поштом на адресу informacije@gov.rs ..."**.

ДОКАЗ 3.: Информатор о раду Владе Републике Србије (верзија од 30. августа 2019. године)

Када је реч о другим одредбама, нарочито онима које прописују обавезу органа у погледу слања потврде о пријему **тужени "ћути"**, односно **није извршио своју обавезу слања потврде о пријему**. Правила логике указују да није могуће да пошилац сам себи изда потврду о пријему документа који је послао с обзиром да по природи ствари, такву потврду може издати само онај ко је документ примио а не онај ко га је слао. Одбацивањем тужбе суд је, поред случаја непримењивања одредби о достављању информација од јавног значаја у складу са законом, "заштитио" туженог и у погледу још једног случаја и додатног непримењивања законских одредби. И то управо оних одредби које прописују обавезу органа, а које је суд погрешно тумачио и применио. На тај начин суд је омогућио да штетне последице непримењивања законских одредби од стране тужиоца "падну" на терет туженог.

Последично, тиме је тужиоцу и заинтересованој јавности ускратио право на добијање информација од јавног значаја које би својим актима требало да штити и омогући у ситуацијама када орган јавне власти не поступи по захтеву нити накнадном захтеву за поступање као у овом случају.

Због свега наведеног тужилац предлаже да суд, **након одржане усмене јавне расправе**, донесе следеће

РЕШЕЊЕ

1. Приговор се УВАЖАВА.
2. ПОНИШТАВА СЕ Решење о одбацивању тужбе, а поступак пред судом ће се наставити.

ТУЖИЛАЦ

За Транспарентност Србија

Програмски директор

Немања Ненадић

У Београду, 7. јуна 2022. године